

## GEMEENSCHAPPELIJK STANDPUNT (EG) Nr. 15/1999

door de Raad vastgesteld op 25 januari 1999

met het oog op de aanneming van Verordening (EG) nr. .../1999 van de Raad van ... tot vaststelling van de voorwaarden voor de uitvoering van acties op het gebied van de ontwikkelingssamenwerking die een bijdrage leveren tot de verwezenlijking van de algemene doelstelling van ontwikkeling en consolidatie van de democratie en de rechtsstaat, alsmede van de doelstelling van eerbiediging van de mensenrechten en de fundamentele vrijheden

(1999/C 58/02)

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, inzonderheid op artikel 130 W,

Gezien het voorstel van de Commissie<sup>(1)</sup>

Volgens de procedure van artikel 189 C van het Verdrag<sup>(2)</sup>

- (1) Overwegende dat praktische regels moeten worden vastgesteld voor de uitvoering van acties op het gebied van de ontwikkelingssamenwerking die een bijdrage leveren tot de algemene doelstelling van ontwikkeling en consolidatie van de democratie en de rechtsstaat, alsmede tot de doelstelling van eerbiediging van de mensenrechten en de fundamentele vrijheden;
- (2) Overwegende dat de Raad tegelijkertijd met deze verordening Verordening (EG) nr. .../1999 heeft aangenomen tot vaststelling van de voorwaarden voor de uitvoering van niet onder de ontwikkelingssamenwerking vallende communautaire acties<sup>(3)</sup> die binnen het kader van het communautaire samenwerkingsbeleid een bijdrage leveren tot de algemene doelstelling van ontwikkeling en consolidatie van de democratie en de rechtsstaat, alsmede tot de doelstelling van eerbiediging van de mensenrechten en de fundamentele vrijheden in derde landen;
- (3) Overwegende dat het Gemeenschapsbeleid op het gebied van de ontwikkelingssamenwerking een bijdrage levert tot de algemene doelstelling van ontwikkeling en consolidatie van de democratie en de rechtsstaat, alsmede tot de doelstelling van eerbiediging van de mensenrechten en de fundamentele vrijheden;
- (4) Overwegende dat artikel F, lid 2, van het Verdrag betreffende de Europese Unie bepaalt dat de Europese Unie de grondrechten eerbiedigt, zoals die worden gewaarborgd door het op 4 november 1950 te Rome ondertekende Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden en zoals zij uit de gemeenschappelijke constitutionele tradities van de lidstaten voortvloeien, als algemene beginselen van het Gemeenschapsrecht;
- (5) Overwegende dat de actie van de Europese Gemeenschap op het gebied van de bevordering van de mensenrechten en de democratische beginselen past in het kader van de eerbiediging van de beginselen van algemene geldigheid en ondeelbaarheid van de mensenrechten die de hoeksteen van het internationaal systeem voor bescherming van de mensenrechten vormen;
- (6) Overwegende dat de actie van de Europese Gemeenschap op het gebied van de bevordering van de mensenrechten en de democratische beginselen is geïnspireerd door de algemene beginselen zoals die voortvloeien uit de Universele Verklaring van de rechten van de mens, het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten en het Internationaal Verdrag inzake economische, sociale en culturele rechten;
- (7) Overwegende dat de Europese Gemeenschap erkent dat alle rechten van de mens onderling samenhangen en dat de vooruitgang in de economische en sociale ontwikkeling en de vooruitgang bij de totstandbrenging van burgerlijke en politieke rechten elkaar positief beïnvloeden;
- (8) Overwegende dat de eerbiediging van het internationale humanitaire recht moet worden gezien als een onderdeel van de rechten van de mens in de zin van deze verordening; tevens wijzende op de Verdragen van Genève van 1949 en hun aanvullend protocol van 1977, het Verdrag van Genève van 1951 betreffende de status van vluchtelingen en het Verdrag van 1948 inzake de voorkoming en de bestraffing van genocide alsmede op andere normen van het op overeenkomsten of gewoonten berustende volkenrecht;

<sup>(1)</sup> PB C 282 van 18.9.1997, blz. 14.

<sup>(2)</sup> Advies van het Europees Parlement van ... (nog niet verschenen in het Publicatieblad), gemeenschappelijk standpunt van de Raad van 25 januari 1999 en besluit van het Europees Parlement van ... (nog niet verschenen in het Publicatieblad).

<sup>(3)</sup> PB L ...

- (9) Overwegende dat in de op 28 november 1991 door de Raad en de lidstaten, in het kader van de Raad bijeen, aangenomen resolutie inzake mensenrechten, democratie en ontwikkeling richtsnoeren, procedures en concrete voorstellen voor acties worden omschreven die ertoe strekken parallel met de economische en sociale rechten, de burgerlijke en politieke vrijheden te bevorderen via een representatief politiek stelsel dat is gebaseerd op eerbiediging van de mensenrechten;
- (10) Overwegende dat de actie van de Europese Gemeenschap op het gebied van de bevordering van de mensenrechten en de democratische beginselen is gebaseerd op een positieve en constructieve aanpak waarin de mensenrechten en de democratische beginselen als onderwerp van gemeenschappelijk belang voor de Gemeenschap en haar partners worden beschouwd en als element van een dialoog die kan leiden tot initiatieven die de daadwerkelijke eerbiediging van deze rechten en beginselen bevorderen;
- (11) Overwegende dat deze positieve aanpak tot uiting zou moeten komen in de uitvoering van acties ter ondersteuning van democratiseringsprocessen, versterking van de rechtsstaat en de ontwikkeling van een pluralistische en democratische burgermaatschappij en in de uitvoering van vertrouwensschepende maatregelen die met name beogen conflicten te voorkomen, de vredesinspanningen te ondersteunen en straffeloosheid te bestrijden;
- (12) Overwegende dat het derhalve van wezenlijk belang is dat de financiële instrumenten die worden aangewend om de positieve acties op deze terreinen in elk land te steunen, de nodige samenhang vertonen met de geografische programma's en in de andere ontwikkelingsinstrumenten worden geïntegreerd, teneinde het effect en de doelmatigheid ervan te verhogen;
- (13) Overwegende dat er ook op moet worden toegezien dat deze acties binnen het externe beleid van de Europese Unie, inclusief het gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid, passen;
- (14) Overwegende dat deze acties met name gericht zouden moeten zijn op slachtoffers van discriminatie, armen of achtergestelden, kinderen, vrouwen, vluchtelingen, migranten, minderheden, ontheemden, inheemse volkeren, gevangenen en slachtoffers van marteling;
- (15) Overwegende dat communautaire steunverlening aan het democratiseringsproces en de eerbiediging van de beginselen van de rechtsstaat in het kader van een politiek stelsel dat de fundamentele vrijheden van het individu eerbiedigt, bijdraagt tot de verwezenlijking van de doelstellingen die zijn opgenomen in de verschillende door de Europese Gemeenschap met haar partners gesloten overeenkomsten, die eerbiediging van de mensenrechten en de democratische beginselen tot een essentieel onderdeel van de betrekkingen tussen de partijen maken;
- (16) Overwegende dat het van wezenlijk belang is de kwaliteit, het effect en de continuïteit van de maatregelen te verbeteren, met name door de mogelijkheid te bieden tot het opzetten van meerjarenprogramma's ter bevordering van de mensenrechten en de democratische beginselen die in overleg met de autoriteiten van het betrokken land worden uitgewerkt in een geest van partnerschap en met inachtneming van de specifieke behoeften van het land;
- (17) Overwegende dat het voor een doelmatige en samenhangende actie noodzakelijk is dat er rekening wordt gehouden met de typische kenmerken van een actie ter bevordering van de mensenrechten en de democratische beginselen, die met name vragen om soepele, doorzichtige en snelle procedures voor het nemen van besluiten betreffende de financiering van de op dit gebied uit te voeren acties en projecten;
- (18) Overwegende dat het van wezenlijk belang is te zorgen voor een snel reactievermogen op noodsituaties of situaties die van bijzonder belang zijn zodat de geloofwaardigheid en de doelmatigheid van de communautaire inzet op het gebied van de bevordering van de mensenrechten en de democratische beginselen in landen waar dergelijke situaties zich kunnen voordoen, worden versterkt;
- (19) Overwegende dat er met name wat de procedures voor de toekenning van subsidies en de evaluatie van de projecten betreft rekening moet worden gehouden met het bijzondere karakter van de ontvangers van de communautaire steun, met name het niet-winstgevend karakter van hun activiteiten, de door hun leden — die vaak vrijwilligers zijn — gelopen risico's in een soms vijandige omgeving en met de beperkte manoeuvreerruimte die hun eigen middelen hun laat;
- (20) Overwegende dat de ontwikkeling van de civiele maatschappij met name vorm moet krijgen door de opkomst en de organisatie van nieuwe actoren en dat de Gemeenschap zich in die context genoodzaakt kan zien in de begunstigde derde landen financiële steun te verlenen aan partners die geen voorafgaande ervaring op dat gebied kunnen aantonen;

(21) Overwegende dat ervoor moet worden gezorgd dat de besluiten betreffende de toekenning van financiële steun aan projecten ter bevordering van de mensenrechten en de democratische beginselen op onpartijdige wijze worden genomen met eerbiediging van het beginsel van niet-discriminatie op grond van raciale, godsdienstige, culturele, sociale of nationale verschillen jegens de organisaties die communautaire steun ontvangen en de personen of groepen personen waarvoor de gesteunde projecten bedoeld zijn en dat ze niet mogen worden ingegeven door politieke overwegingen;

(22) Overwegende dat de regels moeten worden vastgesteld voor de uitvoering en het beheer van de uit de algemene begroting van de Europese Gemeenschappen gefinancierde hulp van de Gemeenschap voor de bevordering van de mensenrechten en de democratische beginselen;

(23) Overwegende dat in deze verordening een financieel referentiebedrag in de zin van punt 2 van de verklaring van het Europees Parlement, de Raad en de Commissie van 6 maart 1995<sup>(1)</sup> is opgenomen voor de gehele looptijd van het programma, zonder dat zulks afbreuk doet aan de bevoegdheden van de begrotingsautoriteit zoals die in het Verdrag zijn omschreven,

HEEFT DE VOLGENDE VERORDENING VASTGESTELD:

## HOOFDSTUK I

### Doelstellingen

#### Artikel 1

Met deze verordening wordt beoogd de voorwaarden vast te stellen voor de uitvoering van communautaire acties die, binnen het kader van het communautaire ontwikkelingssamenwerkingsbeleid, een bijdrage leveren tot de verwezenlijking van de algemene doelstelling van ontwikkeling en consolidatie van de democratie en de rechtsstaat, alsmede van de doelstelling van eerbiediging van de mensenrechten en de fundamentele vrijheden.

De in deze verordening bedoelde acties worden uitgevoerd op het grondgebied van ontwikkelingslanden of houden rechtstreeks verband met situaties die zich voordoen in ontwikkelingslanden.

#### Artikel 2

Binnen de grenzen van artikel 1 en in samenhang met het algehele externe beleid van de Europese Unie levert de Europese Gemeenschap technische en financiële bijstand aan acties die met name het volgende ten doel hebben:

1. de bevordering en de verdediging van de mensenrechten en de fundamentele vrijheden, zoals die zijn afgekondigd in de Universele Verklaring van de rechten van de mens, alsook andere internationale instrumenten voor ontwikkeling en consolidatie van de democratie en de rechtsstaat, in het bijzonder:
  - a) bevordering en bescherming van de burgerlijke en politieke rechten;
  - b) bevordering en bescherming van de economische, sociale en culturele rechten;
  - c) bevordering en bescherming van de mensenrechten van slachtoffers van discriminatie en armen of achtergestelden, waardoor mede de armoede en de sociale uitsluiting zal worden teruggedrongen;
  - d) steun aan minderheden, etnische groepen en inheemse volkeren;
  - e) steun aan plaatselijke, nationale, regionale of internationale instanties, met inbegrip van NGO's, die activiteiten ontplooiën die verband houden met de bescherming, de bevordering of verdediging van de mensenrechten;
  - f) steun voor rehabilitatiecentra voor slachtoffers van martelingen en voor organisaties die concrete hulp verlenen aan slachtoffers van schendingen van de mensenrechten, dan wel hulp verlenen om de omstandigheden te verbeteren op plaatsen waar mensen van hun vrijheid zijn beroofd, zulks ter voorkoming van marteling of mishandeling;
  - g) steun voor onderwijs, opleiding en bewustmaking op het gebied van de mensenrechten;
  - h) steun aan acties op het gebied van het toezicht op de eerbiediging van de mensenrechten, met inbegrip van de opleiding van waarnemers;
  - i) bevordering van gelijke kansen en niet-discriminerende praktijken, met inbegrip van maatregelen ter bestrijding van racisme en vreemdelingenhaat;

<sup>(1)</sup> PB C 102 van 4.4.1996, blz. 4.

- j) bevordering en bescherming van de fundamentele vrijheden die in het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten zijn vermeld, met name de vrijheid van mening, meningsuiting en geweten, alsook het recht om zich in de eigen taal uit te drukken;
2. ondersteuning van democratiseringsprocessen, in het bijzonder:
- a) bevordering en versterking van de rechtsstaat, met name via acties ter ondersteuning van de onafhankelijkheid en de versterking van de rechterlijke macht en van de ontwikkeling van een gevangeniswezen dat de menselijke waardigheid eerbiedigt; ondersteuning van constitutionele en wetgevende hervormingen; ondersteuning van initiatieven ten behoeve van de afschaffing van de doodstraf;
- b) bevordering van de scheiding van de machten, met name van de rechterlijke en wetgevende macht ten opzichte van de uitvoerende macht, en ondersteuning van institutionele hervormingen;
- c) bevordering van het pluralisme, zowel op politiek niveau als op het niveau van de civiele maatschappij. Hiertoe moeten de instellingen die het pluralistisch karakter van de maatschappij moeten waarborgen, inclusief niet-gouvernementele organisaties (NGO's), worden versterkt en moeten de onafhankelijkheid en de verantwoordelijkheid van de media, alsmede de ondersteuning van de persvrijheid en de eerbiediging van het recht op vrijheid van vereniging en vergadering, worden bevorderd;
- d) bevordering van behoorlijk bestuur, met name door steun voor de doorzichtigheid van het overheidsapparaat en steun aan preventie en bestrijding van corruptie;
- e) bevordering van de deelneming van de bevolking aan het besluitvormingsproces, zowel op nationaal als op regionaal en op plaatselijk niveau, met name door bevordering van gelijke deelname van mannen en vrouwen aan de civiele maatschappij, het economische leven en de politiek;
- f) ondersteuning van verkiezingsprocessen, met name door steun aan onafhankelijke kiescommissies, toekenning van materiële, technische en juridische bijstand met het oog op de voorbereiding van de verkiezingen, met inbegrip van de opstelling van de kiezerslijsten, maatregelen ter bevordering van de deelneming van specifieke groepen, met name vrouwen, aan de verkiezingen en de opleiding van waarnemers;
- g) ondersteuning van nationale inspanningen om de civiele en militaire verantwoordelijkheden af te bakenen, alsmede bewustmaking en opleiding op het gebied van de eerbiediging van de mensenrechten ten behoeve van het burgerpersoneel en het personeel van de strijdkrachten;
3. ondersteuning van acties ter bevordering van de eerbiediging van de mensenrechten en de democratisering om in nauwe samenwerking met de terzake bevoegde organen conflicten te voorkomen en de gevolgen daarvan te verhelpen, in het bijzonder:
- a) ondersteuning van capaciteitsopbouw, inclusief de instelling op plaatselijk niveau van systemen voor vroegtijdige waarschuwing;
- b) ondersteuning van maatregelen die gericht zijn op een evenwichtige verdeling van de kansen en op overbrugging van bestaande scheidslijnen tussen verschillende groepen met een eigen identiteit;
- c) ondersteuning van maatregelen ter bevordering van een vreedzame verzoening tussen groepsbelangen, inclusief ondersteuning van vertrouwensopheffende maatregelen op het gebied van mensenrechten en democratisering om conflicten te voorkomen en de vrede onder de bevolking te herstellen;
- d) bevordering van het internationale humanitaire recht en van de eerbiediging ervan door alle partijen bij een conflict;
- e) steun aan internationale, regionale of plaatselijke organisaties, inclusief de NGO's, die een rol spelen bij het voorkomen en beslechten van conflicten, alsmede bij het verhelpen van de gevolgen daarvan, met inbegrip van steun voor de instelling van internationale ad-hocstraftribunalen en de oprichting van een permanente internationale strafrechtbank, alsook bij de ondersteuning van en de bijstand aan slachtoffers van schendingen van de mensenrechten.
- Artikel 3*
- Daartoe kan de communautaire steun onder meer de financiering omvatten van:
1. de acties ter bewustmaking, voorlichting en opleiding van de betrokken actoren en van de burgers;

2. de acties die nodig zijn ter identificatie en voorbereiding van de projecten, te weten:

- a) identificatie- en haalbaarheidsstudies;
- b) uitwisseling van technische kennis en ervaringen tussen Europese organisaties en organisaties in derde landen;
- c) de kosten die voortvloeien uit aanbestedingen, met name de beoordeling van aanbiedingen en de opstelling van de documenten betreffende de projecten;
- d) de financiering van algemene studies over de communautaire actie op de onder deze verordening vallende terreinen;

3. de uitvoering van de projecten:

- a) acties gericht op technische bijstand en het buitenlands en plaatselijk personeel dat is aangevraagd om deze projecten te helpen uitvoeren;
- b) aankoop en/of levering van elk product of materiaal dat strikt noodzakelijk is voor de uitvoering van de acties, inclusief, in uitzonderlijke omstandigheden en mits naar behoren gemotiveerd, de aankoop of leasing van ruimten;
- c) in voorkomend geval, maatregelen die ertoe strekken het communautaire karakter van de acties tot zijn recht te laten komen;

4. de follow-up-, controle- en evaluatieactiviteiten aangaande communautaire acties;

5. de activiteiten die erop gericht zijn om de publieke opinie van de betrokken landen uitleg te geven over de doelstellingen en de resultaten van deze acties, alsmede over de taken op het gebied van administratieve en technische bijstand, die zowel de Commissie als de begunstigde tot nut strekken.

## HOOFDSTUK II

### Regels voor de hulpverlening

#### Artikel 4

1. De partners die financiële steun uit hoofde van deze verordening kunnen krijgen, zijn regionale en internationale organisaties, niet-gouvernementele organisaties, nationale, regionale en plaatselijke overheden en nationale, regionale en plaatselijke overheidsinstellingen, organisaties die hun zetel in de Gemeenschap hebben, alsmede overheids- of particuliere instituten en ondernemingen.

2. De door de Gemeenschap uit hoofde van deze verordening gefinancierde acties worden op verzoek van de in het voorgaande lid vermelde partners of op eigen initiatief door de Europese Commissie uitgevoerd.

#### Artikel 5

De hulp van de Europese Gemeenschap staat open voor de in artikel 4, lid 1, van deze verordening bedoelde partners die hun hoofdzetel in een voor steun van de Gemeenschap uit hoofde van deze verordening in aanmerking komend derde land of in een lidstaat van de Gemeenschap hebben. Bedoelde zetel moet het daadwerkelijk centrum zijn waar alle besluiten met betrekking tot de uit hoofde van deze verordening gefinancierde acties worden genomen. Bij uitzondering kan deze zetel zich in een ander derde land bevinden.

#### Artikel 6

Ongeacht de institutionele en politieke context waarin de in artikel 4, lid 1, van deze verordening vermelde partners hun activiteiten verrichten, wordt, om vast te stellen of een partner in aanmerking komt voor communautaire financiering, met name met de volgende elementen rekening gehouden:

- a) zijn inzet met betrekking tot het zonder discriminatie verdedigen, eerbiedigen en bevorderen van de mensenrechten en de democratische beginselen;
- b) zijn ervaring met bevordering van de mensenrechten en de democratische beginselen;
- c) zijn vermogen op het gebied van administratief en financieel beheer;
- d) zijn technische en logistieke capaciteit voor de beoogde actie;
- e) eventueel, de resultaten van eerder uitgevoerde acties en met name van acties die communautaire financiering genoten;
- f) zijn vermogen tot samenwerking te komen met andere actoren van de burgermaatschappij in het betrokken derde land en tot het rechtstreeks leveren van bijstand aan plaatselijke organisaties die de burgermaatschappij verantwoording verschuldigd zijn.

#### Artikel 7

1. De hulp wordt enkel aan de in artikel 4, lid 1, bedoelde partners verleend, indien deze toezeggen de hun door de Commissie opgelegde toewijzings- en uit-

voeringsvoorwaarden, waaraan zij zich contractueel hebben gehouden, na te zullen komen.

2. Elke voor communautaire hulp in aanmerking komende actie wordt uitgevoerd overeenkomstig de in het financieringsbesluit van de Commissie vastgestelde doelstellingen.

3. De communautaire financiering krachtens deze verordening vindt plaats in de vorm van niet-terugvorderbare hulp.

4. Voorzover de acties leiden tot financieringsovereenkomsten tussen de Gemeenschap en de landen die voor krachtens deze verordening gefinancierde acties in aanmerking komen, wordt daarin bepaald dat belastingen, rechten en heffingen niet door de Gemeenschap worden betaald.

#### *Artikel 8*

1. De deelneming aan aanbestedingen en opdrachten staat onder gelijke voorwaarden open voor alle natuurlijke en rechtspersonen uit het gastland en uit de lidstaten. Zij kan in naar behoren gemotiveerde uitzonderingsgevallen worden uitgebreid tot andere landen.

2. De leveringen zijn van oorsprong uit de lidstaten of het gastland. Zij kunnen in naar behoren gemotiveerde uitzonderingsgevallen van oorsprong zijn uit andere landen.

#### *Artikel 9*

1. Ten behoeve van de samenhang en complementariteit en met het oog op het waarborgen van optimale doelmatigheid van de acties kan de Commissie, in nauwe samenwerking met de lidstaten, alle noodzakelijk coördinatiemaatregelen treffen.

2. In elk geval stimuleert de Commissie uit hoofde van lid 1 het volgende:

- a) de totstandbrenging van een stelsel van uitwisseling en systematische analyse van informatie over de gefinancierde acties en de acties waarvan de financiering door de Gemeenschap en de lidstaten wordt overwogen;
- b) coördinatie op de plaats van uitvoering van de acties via regelmatige bijeenkomsten in het ontvangende land, waarop informatie wordt uitgewisseld tussen de vertegenwoordigers van de Commissie en van de lidstaten in het gastland

- c) bevordering van een samenhangende aanpak inzake humanitaire bijstand en, waar mogelijk, inpassing van de bescherming van de mensenrechten in de humanitaire bijstand.

### HOOFDSTUK III

#### Procedures ter uitvoering van de acties

##### *Artikel 10*

Het financieel referentiebedrag voor de uitvoering van deze verordening tijdens de periode 1999 tot en met 2004 beloopt 260 miljoen EUR.

De jaarlijkse kredieten worden door de begrotingsautoriteit toegestaan binnen de grenzen van de financiële vooruitzichten.

##### *Artikel 11*

De Commissie is belast met de programmering, het onderzoek van, de besluitvorming aangaande en het beheer, de follow-up en de evaluatie van de onder deze verordening vallende acties overeenkomstig de vigerende begrotings- en andere procedures. Zij stelt de voorwaarden voor de toewijzing, terbeschikkingstelling en uitvoering van de onder deze verordening vallende steun vast.

##### *Artikel 12*

1. Volgens de procedure van artikel 13, lid 2, worden door de Commissie:

- de besluiten vastgesteld met betrekking tot de acties waarvan de financiering krachtens deze verordening de 1 miljoen EUR per actie overschrijdt, alsmede van iedere wijziging van deze acties die een overschrijding met meer dan 20 % van het oorspronkelijk voor de betrokken actie uitgetrokken bedrag meebrengt;
- de actieprogramma's vastgesteld die bestemd zijn om te zorgen voor een samenhangend actiekader in een bepaald land of een bepaalde regio of ten aanzien van een bepaald thema met geconstateerde duurzame behoeften, met name op grond van hun omvang en hun complexiteit.

2. De Commissie stelt het comité van artikel 13 op de hoogte van de financieringsbesluiten die zij voornemens is te nemen ten aanzien van de projecten en programma's waarvan de kosten minder dan 1 miljoen EUR bedragen. Deze kennisgeving geschiedt uiterlijk een week vóór het nemen van de besluiten.

*Artikel 13*

1. De Commissie wordt bijgestaan door een Comité mensenrechten en democratie, hierna „comité” genoemd, dat bestaat uit vertegenwoordigers van de lidstaten en wordt voorgezeten door de Commissiever-teenwoordiger.

2. Wanneer wordt verwezen naar dit artikel, legt de vertegenwoordiger van de Commissie het comité een ontwerp voor van de te nemen maatregelen. Het comité brengt binnen een termijn die de voorzitter kan vaststellen naar gelang van de urgentie van de materie advies uit over dit ontwerp. Het advies wordt uitgebracht met de meerderheid van stemmen die in artikel 148, lid 2, van het Verdrag is voorgeschreven voor de aanneming van de besluiten die de Raad op voorstel van de Commissie dient te nemen. Bij stemming in het comité worden de stemmen van de vertegenwoordigers van de lidstaten gewogen overeenkomstig genoemd artikel. De voorzitter neemt niet aan de stemming deel.

De Commissie stelt de beoogde maatregelen vast wanneer zij in overeenstemming zijn met het advies van het comité.

Wanneer de beoogde maatregelen niet in overeenstemming zijn met het advies van het comité of indien geen advies is uitgebracht, dient de Commissie onverwijld bij de Raad een voorstel in betreffende de te nemen maatregelen. De Raad besluit met gekwalificeerde meerderheid van stemmen.

Indien de Raad na verloop van een termijn van drie maanden na de indiening van het voorstel bij de Raad geen besluit heeft genomen, worden de voorgestelde maatregelen door de Commissie vastgesteld.

*Artikel 14*

1. De Commissie kan noodmaatregelen voor een bedrag van ten hoogste 2 miljoen EUR financieren. Daarbij wordt ervan uitgegaan dat acties die noodmaatregelen vereisen betrekking hebben op onmiddellijke en onvoorziene behoeften die zijn gerezen in verband met een onverwachte onderbreking van het democratiseringsproces of het zich voordoen van een crisissituatie of een situatie waarin onmiddellijk buitengewoon gevaar dreigt voor de gehele bevolking of een deel van de bevolking van een land, welke een ernstige bedreiging voor het behoud van de rechten en fundamentele vrijheden van de burgers betekent.

2. Wat de aan deze voorwaarden beantwoordende acties betreft, neemt de Commissie een besluit na op de meest efficiënte wijze overleg te hebben gepleegd met de lidstaten. De lidstaten beschikken over een termijn van vijf werkdagen om eventueel bezwaar te maken. In geval van bezwaar bespreekt het comité van artikel 13 de aangelegenheid in zijn eerstvolgende vergadering.

3. De Commissie stelt het comité van artikel 13 in diens eerstvolgende vergadering in kennis van alle uit hoofde van deze bepalingen gefinancierde noodmaatregelen.

*Artikel 15*

Het comité kan elke algemene of specifieke aangelegenheid betreffende de communautaire hulp op dit gebied bespreken en dient tevens een nuttige rol te vervullen bij het vergroten van de samenhang tussen de acties op het gebied van mensenrechten en democratisering van de Europese Unie ten behoeve van derde landen. Eenmaal per jaar wordt de programmering voor de volgende periode besproken of wordt van gedachten gewisseld over de algemene richtsnoeren voor de acties die tijdens het daaropvolgende jaar uit hoofde van deze verordening moeten worden uitgevoerd.

*Artikel 16*

1. De Commissie evalueert de door de Gemeenschap krachtens deze verordening gefinancierde acties regelmatig om vast te stellen of hun doelstellingen zijn bereikt en richtsnoeren op te stellen teneinde de doeltreffendheid van toekomstige acties te verbeteren. De Commissie geeft het comité een samenvatting van de verrichte evaluaties, die indien zulks noodzakelijk is door het comité kunnen worden bestudeerd. De evaluatieverslagen staan, desgewenst, ter beschikking van de lidstaten.

2. Op verzoek van de lidstaten kan de Commissie samen met hen ook evaluaties verrichten van de resultaten van de in deze verordening bedoelde acties en programma's van de Gemeenschap.

*Artikel 17*

In elk financieringscontract of elke financieringsovereenkomst dat/die uit hoofde van deze verordening wordt gesloten, wordt met name bepaald dat de Commissie en de Rekenkamer ter plaatse en in de zetel van de in artikel 4, lid 1, van deze verordening bedoelde partners controles kunnen uitoefenen op de door de Commissie in het kader van de geldende bepalingen, met name die van het Financieel Reglement van toepassing op de algemene begroting van Europese Gemeenschappen, vastgestelde gebruikelijke wijzen.

*Artikel 18*

1. De Commissie brengt de lidstaten uiterlijk binnen een maand na haar besluit op de hoogte van de goed-

gekeurde acties en projecten onder vermelding van de uitgetrokken bedragen voor en de aard van de acties en projecten, het begunstigde land en de partners.

2. De Commissie legt na afloop van elk begrotingsjaar een jaarverslag aan het Europees Parlement en de Raad voor, waarin een samenvatting wordt gegeven van de in de loop van het begrotingsjaar gefinancierde acties.

De samenvatting omvat informatie over de partners waarmee de in artikel 1 van deze verordening bedoelde acties zijn uitgevoerd.

Het verslag omvat eveneens een samenvatting van de verrichte externe evaluaties en doet eventueel voorstellen voor specifieke acties.

#### *Artikel 19*

De Commissie dient drie jaar na de inwerkingtreding van deze verordening bij het Europees Parlement en de Raad een algemene beoordeling in van de door de Gemeenschap in het kader van deze verordening gefinancierde acties, die vergezeld kan zijn van passende voorstellen voor de toekomst van deze verordening.

#### *Artikel 20*

Deze verordening treedt in werking op de derde dag volgende op die van haar bekendmaking in het *Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen*.

Zij is van toepassing tot en met 31 december 2004.

Deze verordening is verbindend in al haar onderdelen en is rechtstreeks toepasselijk in elke lidstaat.

Gedaan te Brussel,...

*Voor de Raad*  
*De Voorzitter*

---

## MOTIVERING VAN DE RAAD

### I. INLEIDING

1. Bij brief van 20 augustus 1997 heeft de Commissie bij de Raad een voorstel<sup>(1)</sup> voor een verordening ingediend betreffende de ontwikkeling en consolidatie van de democratie en de rechtsstaat, alsmede inzake de eerbiediging van de mensenrechten en de fundamentele vrijheden.
2. Op 16 juli 1998 besloot het Coreper dat het juridisch correcter zou zijn twee afzonderlijke verordeningen aan te nemen, de ene op basis van artikel 130 W van het EG-Verdrag met betrekking tot activiteiten die met ontwikkelingslanden verband houden, terwijl de andere verordening zou worden gebaseerd op artikel 235 van het Verdrag en betrekking zou hebben op acties die met derde landen verband houden.
3. Op 17 december 1998 heeft het Europees Parlement in eerste lezing advies<sup>(2)</sup> uitgebracht over het op artikel 130 W gebaseerde voorstel.
4. Op 25 januari 1999 heeft de Raad zijn gemeenschappelijk standpunt aangenomen overeenkomstig artikel 189 C van het Verdrag.

### II. DOEL VAN HET VOORSTEL

Het voorstel heeft ten doel een rechtsgrondslag te scheppen voor de uitvoering van de in de communautaire begroting opgenomen kredieten ter financiering van acties die een bijdrage leveren tot de algemene doelstelling van ontwikkeling en consolidatie van de democratie en de rechtsstaat, alsmede van de doelstelling inzake eerbiediging van de mensenrechten en de fundamentele vrijheden.

### III. ANALYSE VAN HET GEMEENSCHAPPELIJK STANDPUNT

In het gemeenschappelijk standpunt zijn vele van de door het Europees Parlement in zijn advies voorgestelde amendementen (nrs. 7, 11, 13, 15, 22, 24, 27, 29, 34 en 38) geheel of gedeeltelijk — en in bepaalde gevallen met enige aanpassingen — overgenomen.

De Raad kon echter niet meegaan met een aantal andere amendementen, die verband hielden met institutionele aspecten, zoals de comitologie en de informatieprocedure, of met begrotingsaspecten (bijvoorbeeld, amendement nr. 22 waarin werd voorgesteld het financieel referentiebedrag te schrappen); evenmin kon de Raad instemmen met amendement nr. 36, dat voorziet in een onbeperkte geldigheidsduur. Al die aspecten zijn namelijk een onderdeel van een algemeen compromis en zijn bovendien de resultante van besluiten die de Raad in het verleden over andere verordeningen op het gebied van ontwikkelingssamenwerking heeft genomen.

De Raad kon ook niet akkoord gaan met de amendementen nrs. 1 tot en met 4 en nr. 9, waardoor het begrip „goed bestuur” zou worden opgenomen in de titel, in bepaalde overwegingen en in het dispositief. De volledige titel en het toepassingsgebied van de verordening zijn immers eveneens het resultaat van moeilijke onderhandelingen geweest.

---

<sup>(1)</sup> Nog niet bekendgemaakt in het Publicatieblad.

<sup>(2)</sup> Nog niet bekendgemaakt in het Publicatieblad.